

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

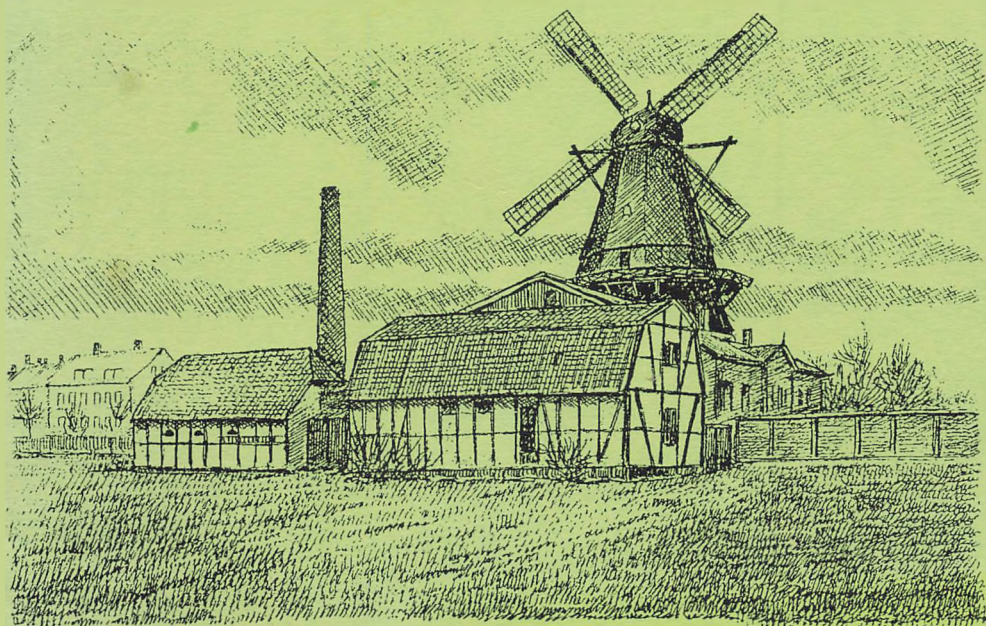
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nyt fra
Valby Lokalhistoriske
Selskab & Arkiv

Høngens Mølle.

Møllen lå i Møllealle ved Gl. Jernbanevej. Husene til venstre er Valhøjsvej.

2000

Indholdsfortegnelse:

Erindringer fra Valby Politistation <i>Ved Eigil V. Knudsen og Palle Bruus Jensen</i>	Side 3
Hansstedgård i Vigerslev – og en tro tjenestekarl <i>Af Valentin Nielsen</i>	Side 6
Robert Storm Petersen (1882-1949) – fødslen i Valby og barndommen i Vigerslev <i>Af Valentin Nielsen</i>	Side 8
Blodigt slagsmål på Valby Bakke – „Gazetten“, lørdag den 6. april 1889 <i>Af Hans-Otto Lindgreen</i>	Side 15
Historien om Valbys første jernbanestation <i>Af Kjeld W. Jeppesen</i>	Side 17
Kongens Mølle <i>fra Ugebladet „Hver 8. Dag“, 1898</i>	Side 22
Lidt om Valby Møllens historie <i>Af Hans-Otto Lindgreen</i>	Side 25
Små håndgribelige minder fra Korups Have <i>Af Jørgen Sømod</i>	Side 28
Valby i Indien <i>Af Jørgen Sømod</i>	Side 31

Erindringer fra Valby Politistation

ved Eigil V. Knudsen og Palle Bruus Jensen

Det hører til de absolutte sjældenheder, at politifolk offentligt fortæller om deres oplevelser i tjenesten selv mange år efter, at begivenhederne har fundet sted. Onde tunger vil påstå, at det nok skyldes, at de fleste politifolk har et specielt forhold til det danske sprog, og at de derfor ganske enkelt ikke ville være i stand til at skrive deres erindringer. Sådan forholder det sig nu nok ikke!

Tidligere vicekriminalkommissær Eigil V. Knudsen har gjort det i en læseværdig bog under titlen „Rejscholdet – erindringer fra sager gennem 28 år“. Som forfatter gennemgår Eigil V. Knudsen en række af de sager, han sammen med kolleger fra Rigspolitiets Rejscafdeling har været med til at opklare gennem årene. De personlige erindringer har han suppleret med oplysninger fra rapporter, obduktionserklæringer og andet relevant materiale – herunder egne scrapbøger med artikler fra de pågældende sager.

Eigil V. Knudsen startede sin karriere i politiet i 1955 i Valby. Det var dengang politistationen lå på Molbechsvej i en ganske almindelig beboelsesejendom. Politistationen var ganske enkelt indrettet i to etager i ejendommen – i stuen og på første sal.

Eigil V. Knudsens bog handler kun om hans oplevelser fra tiden på Rejscholdet, og derfor er karrierens start i Valby ikke med der. Den finder man til gengæld på første side i hans scrapbog, og man kan roligt konstatere, at der blev tale om en noget voldsom start for en ung politimand – lige ankommet fra Politiskolen.

I overskriften på avisartiklen hedder det: UNG PIGE FINDER SIN MOR DRÆBT AF FADEREN, og artiklen handler om et tragisk familiedrama i Musikbyen i Sydvestkvarteret, hvor en mand, der tidligere havde siddet fem år i fængsel for mordforsøg på sin kone, havde dræbt hende.

Det var første gang, Eigil V. Knudsen var på patrulje overhovedet. Han var alene og kom trækkende hen ad Händelsvej med sin cykel tidligt om morgenen.

- Lige pludselig kom der en ung pige løbende hen imod mig. Hun var opløst i gråd og råbte usammenhængende, at hendes far havde slået hendes mor ihjel, fortæller Eigil V. Knudsen.

- Jeg prøvede selvfølgelig først at berolige hende. Det lød jo lige lovlig dramatisk der tidligt om morgenen på den fredelige Händelsvej, men jeg gik selvfølgelig også med hende ind i opgangen, hvor jeg fik en venlig nabokone til at tage sig af hende. Jeg gik derefter selv ind i lejligheden, og jeg skammer mig helt bestemt ikke ved at sige, at jeg overhovedet ikke var spor stolt ved situationen.

Jeg kom først ind i en lille gang, hvor døren stod åben ind til soveværelset, og da jeg kiggede derind, så jeg en død kvinde smurt ind i blod. Der var blod over det hele derinde, selv op ad væggene. Det så ret voldsomt ud, og jeg var ærlig talt ikke specielt tryk ved situationen, da jeg fortsatte videre ind i lejligheden.

Pludselig kom der en mand ud inde fra stuen. Han var kun iført pyjamas, og han så

Molbechsvej (Postkort, ca. 1930).

heller ikke for køn ud. Jeg spurgte ham ligeud, om det var ham, der havde slået sin kone ihjel ... og det indrømmede han åbent og frejdigt.

Eigil V. Knudsen fortæller herefter, hvordan han oplevede situationen. Han havde nemlig noget af et problem! Det var før politiet havde bærbare radioer, og der var ingen telefon i lejligheden. Hvad stiller man op, når man står med en drabsmand på gemingsstedet – uden at kunne forlade det?

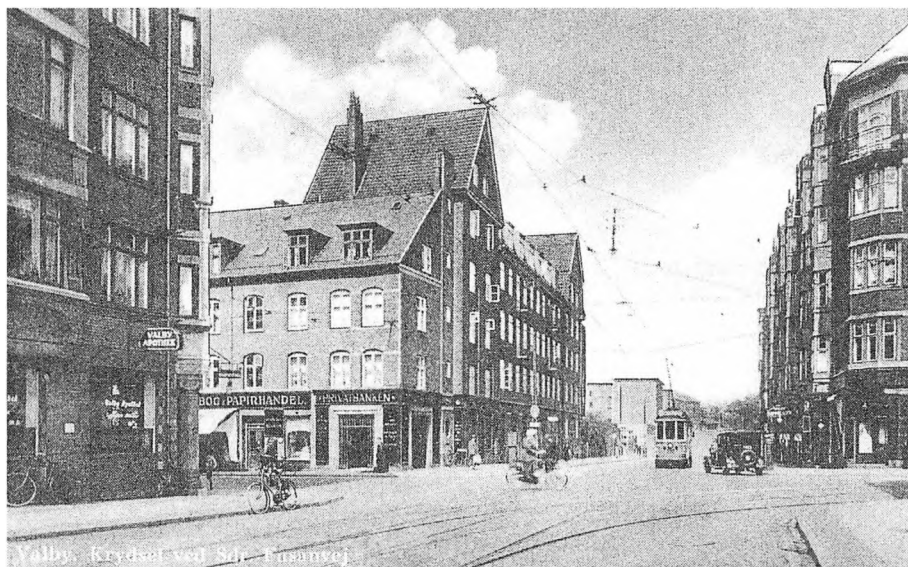
- Jeg havde heller ikke håndjern med – ellers havde jeg jo bare kunnet tøjre ham til et vandrør – så jeg vidste ærlig talt ikke, hvad jeg skulle gøre, fortæller Knudsen.

- Til alt held havde den venlige nabokone telefon, og hun havde ringet efter en ambulance, og jeg fik ambulancefolkene til at sørge for, at min vagthavende blev informeret, og herefter var der kun tale om rutiner ...

Eigil V. Knudsen var udstationeret på politistationen på Molbechsvej i to år. I starten var han på såkaldt distriktspost i Enghave kvarter og kom derfra på noget, der i politisporget hed „liniepost“ i området mellem Carlsberg og Valby Langgade. Derfra fortsatte karrieren på Udrykningstjenesten – det der i dag hedder Beredskabsafdelingen.

- Det gik somme tider livligt for sig den første tid i Nordvestkvarteret. Især på de tre værtshuse, der hed Centralcafeen, Betonklodsen og Skraldemændenes Paradis. Det sidste lå ude ved Haveforeningen Frederikshøj, men ellers var det såmænd ikke noget dårligt job, fortsætter Eigil V. Knudsen.

- Vi havde bl.a. et fast ritual hos slagter Samson på Sydhavns Plads, hvor vi hver

Krydset Toftegårds Allé-Valby Langgade (Postkort ca. 1930).

formiddag gik ind og fik en kop formiddagskaffe og wienerbrød. Han var en flink fyr, og han hed faktisk Samson – selv om han kun var halvanden meter høj.

Det var heller ikke noget dårligt job at være på liniepost. Der havde vi noget, der godt kunne ligne et fast ritual. Nede på hjørnet af Toftegårds Allé og Valby Langgade stod der i en periode temmelig ofte en sindsforvirret mand og råbte og skreg, og lige så ofte hentede vi ham i en transportvogn. En aften havde vi kun en Nimbus med sidevogn til rådighed, og da vi fik placeret manden i sidevognen, stoppede han øjeblikkeligt med sit råberi – og vi hørte aldrig fra ham siden.

Eigil V. Knudsen slutter den lille samtale af med at fortælle lidt om politistationen på Molbechsvej: – Den var da meget hyggelig, men det var vist ikke ret morsomt for de almindelige lejere i ejendommen. Der var tit et forfærdeligt spektakel fra detentionen, og det kunne høres i hele huset ...

Eigil V. Knudsen sluttede sin karriere i politiet i 1988 som vicekriminalkommissær og arbejdede derefter en årrække som efterforsker for et forsikringselskab. De senere år har Eigil V. Knudsen tilbragt en stor del af sin pensionisttilværelse som rundviser på Politihistorisk Museum på Fælledvej.

Hansstedgård i Vigerslev

- og en tro tjenestekarl

Af Valentin Nielsen

Her lå Hansstedgård før 1854.

Hansstedgård var en af de største og smukkeste gårde, der har ligget i Vigerslev. Gården lå indtil 1954 der, hvor nu Hansstedskolen ligger ved Vigerslevvej, eller som vejen dengang hed: Vigerslev Torvevej. Gården var firlænget, og inden udstykningen i Vigerslev før første verdenskrig var den på næsten 100 tønder land, og den blev drevet som almindeligt landbrug.

Hansstedgård var blevet udflyttet fra Vigerslev landsby til sin plads efter den store Vigerslev-brand i september 1854, og fik altså en levetid på 100 år.

I Vigerslev landsby nævnes gården første gang i 1634 som gård nr. 7 med en fæster, der hed Niels Christiansen. Under svenskekrigen 1658-60 blev gården nedrevet og alt ført væk til svenskelejren. Kort efter svenskekrigen blev gården opbygget på sit gamle sted i Vigerslev by. Der følger nu en række fæstere indtil 1766, da man under Christian VII gav selveje sammen med andre gårde. Det betød, at gården kunne arves og handles.

Hansstedgård har måske sit navn efter gårdmand Hans Andersen, der ejede den fra 1790-1828. I 1844 fik gården matr. nr. 6A af Vigerslev og fik derved sin skatteplacering. Den 18. september 1854 brændte Hansstedgård som nævnt sammen med 2 andre gårde og 7 huse i Vigerslev by. Brandstifteren var en dreng på ti år, P.C. Schiødt, der blev straffet med tre år i tugthuset. Hansstedgård blev derefter udflyttet.

Den svenske røgter Orla Persson, ca. 1905. (Org. V.S.L.)

Hansstedgård Vigerslev, stuehuset, ca. 1930. (Org. V.S.L.)

Efter 1865 hed ejeren af Hansstedgård Peder Christensen. Om ham kan det siges, at han altid behandlede sine folk godt, og følgende lille historie bekræfter dette:

Omkring 1890 kom en svensk røgter og landarbejder - Ola Persson - til Hansstedgård og fik arbejde. Ola var dygtig til at arbejde på gården og blev der al sin tid. Ola var meget sparsommelig, var altid ren og pæn og ordnede selv sit tøj. Han røg og drak ikke, og var i alt en meget nøjsom mand. Ola sparede til sin alderdom.

Et år havde det været dårligt for Hansstedgård, og Peder Christensen var noget sørgmodig og nedstemt. Ola spurgte, om der var noget galt med Far, som han kaldte sin husbond. Peder Christensen sagde: „Det er terminen, Ola, jeg skal betale, og jeg har ingen penge til renter.“ „Det behøver Far ikke være ked af,“ sagde Ola, „pengene kan du låne af mig.“ „Tak, Ola, men det er 10.000 kroner, det drejer sig om, og der er også en prioritet, der skal indfries,“ sagde Peder Christensen. „Nå, ikke mere,“ sagde Ola, „de penge kan jeg godt låne Far.“ Dermed var Hansstedgård reddet.

I 1897 eksproprierede statsbanerne et stykke af Hansstedgårds jord til en godsbanelinie, og Peder Christensen kom til penge. Ola fik alle sine penge og renter tilbage, og alt var godt. Ola havde ingen slægtninge og levede resten af sine dage på Hansstedgård.

Kilde: Vigerslev landsbyen ved Harrestrupåen
(O. og O. Udsholdt, Forlaget Hansen, 1990)
Politimanden Høg Andersens små beretninger om Vigerslev (udtrykt)

Robert Storm Petersen (1882-1949)

- fødslen i Valby og barndommen i Vigerslev

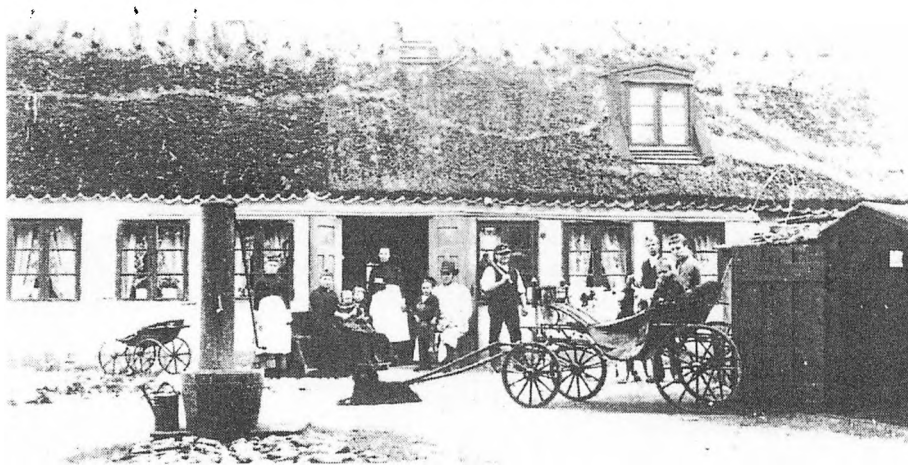
Af Valentin Nielsen

Robert skrev aldrig sine erindringer, så vi har ikke hans egne ord om sin barndom. I en avisartikel fra 1934 skriver han dog lidt om den korte, lykkelige tid, da han boede i Vigerslev landsby. I 1949, efter hans død, udkom bogen om Storm P. skrevet af hans venner, og der får vi lidt mere at vide om Roberts barndom.

Roberts forældre var slagtermester Carl Frederik Christian Petersen (1854-1912), og Oline Marie Mathilde Storm (1854-1933). Forældrene blev gift i 1879, og kort tid

*Gadekærvej 13, Valby.
Org. tegning V.L.S.*

Huset i Vigerslev fotograferet omkring 1887. Siddende i døråbningen til venstre Mathilde Storm Petersen med den nyfødte Emily på skødet, bag ved datteren Ellen, til højre Carl Petersen med Robert, 4-5 år gammel.

efter flyttede de ind på førstesalen i et hus på Gadckærsvvej 13, i det dejlige idylliske Valby. De fik fem børn sammen.

Den 19. september 1882 blev Robert født, og han blev indskrevet i Hvidovre kirkebog. I kirkebogen skrev præsten Ladekjærsvvej 13 som bolig for familien, men denne vej findes ikke i Valby, så præsten har sikkert hørt forkert. Som faddere til Robert er forældrene og en slagtermester Chr. Broberg og Fr. Hulda Schmidt, alle af Valby.

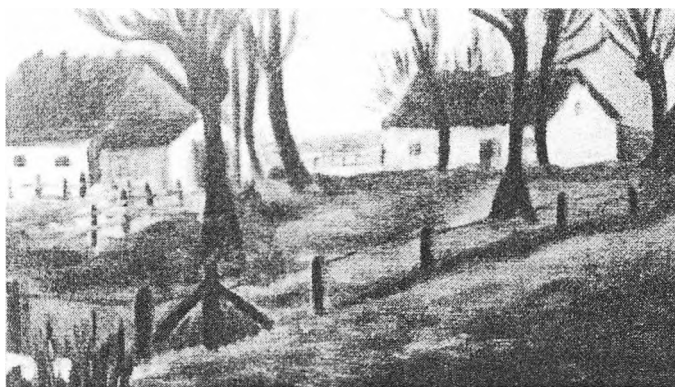
Robert blev døbt den 22. marts 1883 i Frederiksberg kirke. Det var mere end et halvt år efter fødslen. Dåben blev foretaget af provst Christen Ewaldsen. Fadderne denne gang var også forældrene og slagtermester Chr. Broberg, men nu en Mathilde Schmidt af Valby.

Slagtermester C.F.C. Petersen og hans familie boede på Gadekærsvvej 13 i nogle år, og derefter ønskede de at få eget hus. Huset de ønskede sig skulle være så stort, at der var god plads til familien samt til opstaldning af kvæg og grise, og der skulle kunne foretages slagtninger.

Huset blev fundet i Vigerslev landsby, og købet blev foretaget i 1884. Huset var på 9 fag, var bygget af brændte mursten, og havde tegldækket tag med langhalm. Huset lå på to matrikelnumre, nr. 15 og 16B af Vigerslev landsby, Hvidovre sogn (stedet er nu Vigerslevstræde nr. 17).

Slagtermester C.F.C. Petersens grunde, matr. nr. 15, nr. 16A og 16B, var blevet udstykket kort efter 1793 fra en Vigerslevgård. Det var sket efter den store Vigerslevudskiftning. Grundene var i begyndelsen fæstegrunde, og der blev først bygget på slagtermester C.F.C. Petersens grund omkring 1835. De første beboeres navne kendes fra folketællingen i 1840. I de næste 11 år boede der fæstere i huset, men den 8. april 1851 indføres der en lov om selveje, og derefter kunne huset handles. Slagtermester C.F.C. Petersen købte hele huset af de to ejere, slagtermester J.J. Mouritzen og daglejer Ole Hansen og havde huset frem til 1895.

Robert var to år, da slagterfamilien flyttede til Vigerslev, så der gik nogle år, før han kunne løbe rundt i byen alene. Vigerslev var på den tid, hvor Robert og hans familie boede der, endnu en lille idyllisk landsby. Der var i Vigerslev landsby endnu på den

*Robert Storm
Petersens første
maleri 1898,
Flaskekroen*

1882

BØLE

Nr.	År og Datum.	Børnets fulde Navn.	Dødens Datum enten i Kirken eller hjemme	Forældrenes Navn, Stand, Baaner og Vopst.
68	19 Septbr 1882	Robert Storm Petersen	7 Frederiksborg Kirke 22 Marts 1883	Højesteretsadvokat Frederik Christian Toblerum og Hest Oline Marie M. Hald Storm Gadebjergvej 13

K-50.

1883.

Nr.	År og Datum.	Børnets fulde Navn.	Dødens Datum enten i Kirken eller hjemme	Forældrenes Navn, Stand og Vopst.
		Robert Storm Petersen	7 Kirken 22 Marts 1883.	Styrelsesmedlem Carl J. shavn P. og Hest Oline M. S. Storm Gadebjergvej

tid tre gårde, der fungerede som landbrug. Desuden var der en smed, købmand, kro samt slagter og andre håndværkere.

Da Robert nogle år efter selv kunne løbe omkring i landsbyen, havde han det dejligt, og i en kort beretning i en avisartikel, mange år efter, skriver han om sine oplevelser: Ved smedjen stod jeg og så den store smed, Ole Petersen, der havde lagt det rødglødende jern på ambolten klar til bearbejdning, og så de mange gnister der sprang ved hammerslagene. Gadekæret der lå ved siden af smedjen, var en af mine bedste legepladser. Her var jeg færgemand, der satte landbybørnene over kæret i en gammel træbalje, og her legede jeg med små skibe. På marken 50 meter bag mit hjem lå den

Navn, Stand og Eghedsforhold

Over arkivet
i det alm.
Jercul. Reg.

Samfundets

Forsiddende
Naglemester Chr. Broberg (Valby)
Jfr. Mathilde Schmidt

Medlem 18 Oar

te
Mandtion.

Navn, Stand og Eghedsforhold

Forsiddende
Naglemester Chr. Broberg af Valby
Jfr. Mathilde Schmidt

store gamle bronzalderhøj, kaldet Danshøjen. På højen voksede buske og rødtjørn. Der gik jeg tit op og så over mod Valby og Kalveboderne, hvor næsten ingen huse lå mellem Danshøjen og vandet. En af mine bedste venner var naboen Henning Mannsfeld. Han var kommet til Vigerslev i 1880. Han boede alene med sin datter Emilie, og han hjalp min far med slagtedyrene. Om søndagen gik vi til Hvidovre kirke ad Kirkestien (den nuværende Landlystvej). Vi kom forbi Vigerslev Kro, det lille sprøjtehus på Vigerslev Gade og over broen ved Harrestrup å. Åen, der i ældre tid var bred, dyb og sejlbare fra Kalveboderne til Damhussøen, var nu en smal å, men så ren, at der endnu var små karusefisk i den.

Matr.nr. 11, Flaskekroen, Vigerslev, ca. 1905. Th. broen over Harrestrup å.

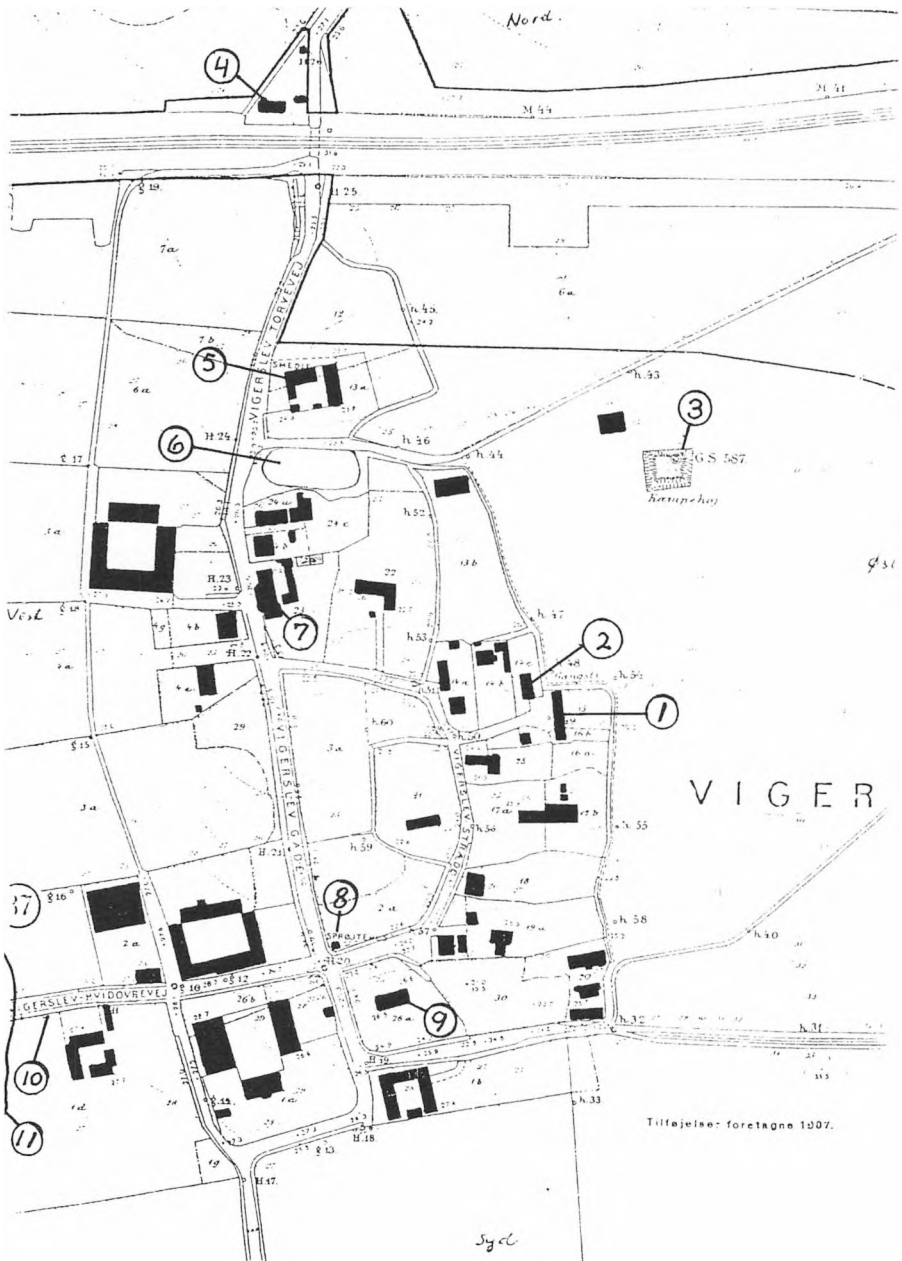
Videre fortæller Robert om sin første indføring i kunsten: Jeg var sammen med nogle andre børn fra Vigerslev landsby kommet over jernbaneoverskæringen på Vigerslev Torvevej. På et trin ved et gårde sad en kunstner og tegnede det gamle ledvogterhus. Vi så, hvorledes huset blev til på papiret, det var mageløst, en stor oplevelse. Fra nu af havde jeg lyst til at tegne. På alt det papir, jeg kunne få fat i, tegnede jeg mennesker, dyr og huse. Det gik for langsomt med at få det til at ligne, så jeg gav mig til at tegne efter fantasien, og det var bedre.

Det var dejligt at bo i huset i Vigerslev, men meget besværligt for slagtermesteren, der flere gange om ugen skulle køre den lange tur til København. Turen til Københavns Nytorv blev foretaget i hestevogn, og særligt om vinteren var det slemt at køre turen for slagtermesteren og hans svende. Derfor flyttede familien i 1888 til Enghavevej 19, der lå nærmere byen, og transporten blev kortere. Huset i Vigerslev havde familien endnu i nogle år, men i 1895 blev det solgt. I 1910 blev det revet ned, og kort efter blev der bygget en villa på grunden.

Robert havde haft en dejlig tid i Vigerslev, men nu skulle han begynde sin skoletid og se at komme videre i livet. Efter at Robert havde opgivet sin læreplads som slagter hos sin far, og siden en læreplads som maler, fik han en stor oplevelse, da han kom ud at sejle med en skonnert til England og Norge. Robert ville være kunstner, han ville male og tegne, det var det eneste, han kunne arbejde med.

Robert havde købt sig en malerkasse samt lærred og et staffeli, og en dag i 1899 kørte han ud til Vigerslev Flaskekro på Harrestrup å. Her satte Robert sit staffeli op, og hans første oliemaleri blev til her. Han kaldte det „Kold forårmorgen i Vigerslev“.

Robert Storm Petersen var et virkeligt geni, ligesom H.C. Andersen var det. Han

1: Slagtermester C. F. C. Petersens hus. 2: Henning Mannsfelds hus. 3: Danshøjen. 4: Ledvogterhuset. 5: Smedjen. 6: Vigerslev gadekær. 7: Købmandshuset. 8: Sprøjtehuset. 9: Vigerslev kro. 10: Vigerslev-Hvidovrevej, Kirkestien. 11: Harrestrup å.

ejede og bevarede hele livet igennem barnets umiddelbare anskuelse af tingene omkring sig.

Ledvogterhuset ved jernbaneoverskæringen, Vigerslev, ca. 1935.

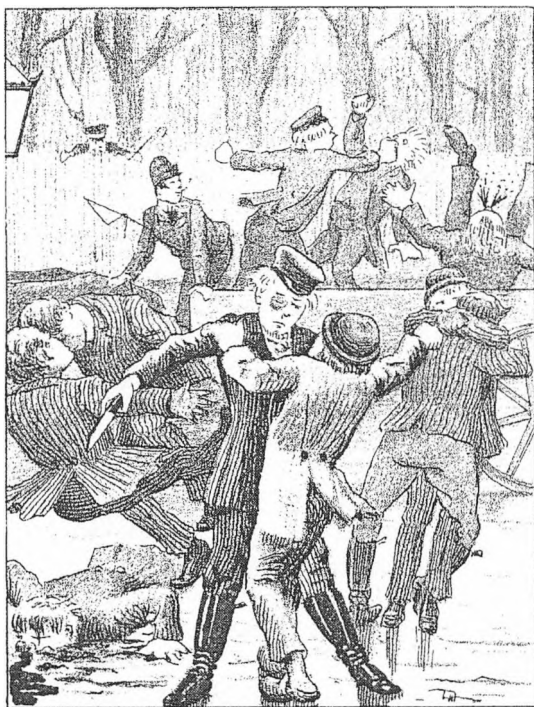
Kilder: Kirkebogen for Vigerslev (Rigsarkivet)
Kirkebogen for Frederiksberg (Rigsarkivet)
Berlingske Aften-Avis - RSP 13.10.1934
Berlingske Tidendes kronik, Knudåge Riisager 8.9.1963
Bogen om Storm P. skrevet af hans venner (Vestermann, 1949)
Livet er en cirkus, af Poul Carit Andersen (Carit Andersens Forlag, 1972)
Vigerslev landsbyen ved Harrestrupåen (O. og O. Udsholdt, Forlaget Hansen, 1990)

Blodigt slagsmål på Valby Bakke

„Gazetten“, lørdag den 6. april 1889

Et blodigt Slagsmaal fandt i Mandags Sted paa Valby Bakke mellem nogle svenske Arbejdere og en Arbejdsmand fra Valby.

Et Øjenvidne, fra hvem vi har modtaget Skitsen til vort Billede, beskriver Bataillen som noget af det modbydeligste, han længe har set. Fem svenske Arbejdere, som

Et blodigt Slagsmaal.

med en Arbejdsvogn vare afhentede fra et af Malmø-Dampskibene, mødte paa Valby Bakke en Arbejdsmand, den saakaldte Valby-Peter, der var ifølge med en svensk Fortarbejder. De bad om at maatte kjøre med, og nu opstod der øjeblikkelig Trætte om Pladserne paa Vognen. Svenskerne trak Knivene, og et Øjeblik efter var der Kamp over hele Linien, som først standsede, da Politiet fra Valby kom til Stede og med stor Energi gjorde Ende paa Blodsudgydelserne. En af Svenskerne havde da faaet flere alvorlige Knivstik i Baghovedet og Ansigtet, en anden havde næsten mistet det ene

Øre, og en tredje havde en Finger alvorligt læderet. Slagsbrødrene indkvarteredes i Arresten, og den haardt saarede Fortarbejder indlagdes paa Frederiksberg Hospital.

De svenske arbejdere, der omtales og som kom lige fra Malmø-dampskibet, var på vej til ansættelse på det, der dengang var Danmarks største arbejdsplads.

Stedet, hvor det skulle arbejde, var det store befæstningsanlæg, der var under opførelse i en bué rundt om København - fra Avedøre ved Køge bugt til Hvidøre ved Øresund.

I 1889 var der cirka 500 svenskere i arbejde på Vestvolden. Anlægget var vedtaget og anlagt under ministeriet Estrup, trods Folketingets protester. Tanken var at skabe et stærkt forsvar af rigets hovedstad, i god afstand fra byen, efter at de gamle volde fra 1857 og frem var blevet nedrevet og gravene fyldt op.

Nederlaget i 1864 var med til at fremme den neutralitetspolitik, som nu var regeringens mål, og som udmøntede sig i tanken om et stærkt forsvar af København, indtil eventuel hjælp udefra kunne forventes.

Dette store anlægsarbejde, der beskæftigede cirka 2300 mand i højsæsonen, tiltrak naturligvis en del svenske landarbejdere, da forholdene på den tid var meget vanskelige i Sverige grundet stor arbejdsløshed. Denne indvandring gav, som den lille artikel giver udtryk for, somme tider anledning til sammenstød, da mange følte, at de tilstrømmende svenskere tog arbejdet fra de hjemlige arbejdsløse. Men ret skal være ret: også mellem de danske arbejdere fra provinsen og København med omliggende landsbyer opstod der ofte små bataljer. Det var således nødvendigt at oprette en gendarmeristation i Valby ud over den lille politistation der fandtes.

Gendarmene udsendte patruljer på Gl. Køge Landevej og i Hvidovre om aftenen og en del af natten.

Mange af arbejderne på projektet boede i barakker langs anlægget, men der var også mange, der indlogerede sig i de omliggende landsbyer så som Valby. Endelig boede der også arbejdere så langt væk som i de nybyggede kvarterer på Vesterbro. Det var en forsvarlig tur at tilbagelægge til fods ad Køge- eller Roskildevejen morgen og aften.

Befæstningsanlægget havde efter færdiggørelsen en kort levetid i forhold til de store summer, det havde kostet at få det på plads. Den militære udvikling overhalede hurtigt et anlæg af denne karakter. Det var dog en kort tid igen bemandet ved krigsudbruddet i 1914, men derefter lå det i mange år hen som et stort dyre- og fuglefristed, indtil det blev åbnet for publikum i 1960'erne.

Hans-Otto Lindgreen

Historien om Valbys første jernbanestation

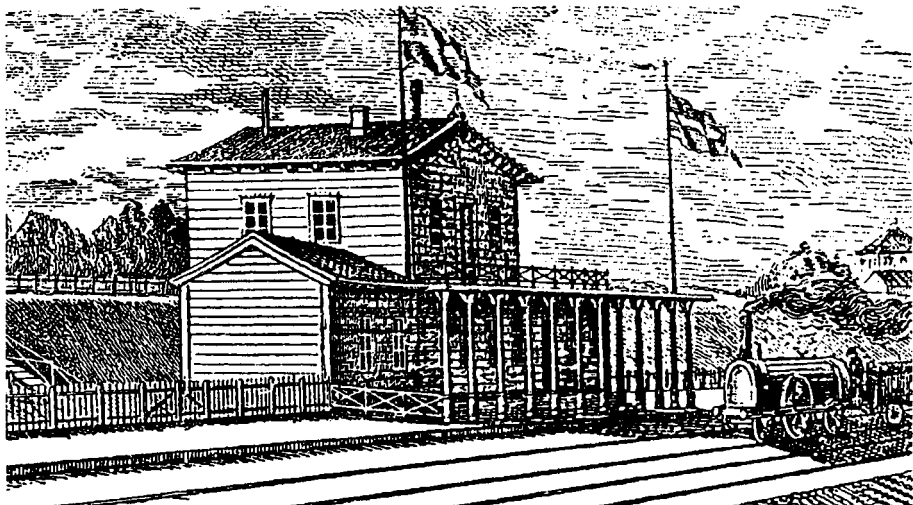
Af Kjeld W. Jeppesen

Jernbanen til Roskilde over Valby i 1847 var den første i det egentlige Danmark. Nogle år før, i 1844, var der åbnet en bane i hertugdømmerne, nemlig Altona-Kiel. Valby stationsbygning blev placeret ved den gamle Køge Landevej, der udgik fra Valby Langgade. Denne vejstrækning blev senere - omkring 1879 - navngivet Gammel Jernbanevej, efter at banestrækningen var lukket.

Grunden til, at Valby fik en station, var, at man regnede med en stærk trafik af lystrejsende til De kongelige Havr, Søndermarken, Frederiksberg Havn og de omliggende forlystelser. Området var også kendt for sin fine udsigt over Kalveboderne og København. Endvidere havde en del københavnere med pengepungen i orden købt landsteder i Valby.

Anlægningen af banestrækningen København-Valby blev udført med dobbeltspor og drejeskive ved Valby, således at man kunne sende ekstratogene med lystrejsende retur til hovedbanegården. Denne lokaltrafik ophørte dog omkring 1856, og der var derfor ikke længere brug for drejeskiven, som blev taget op og flyttet til København.

Stationsbygningen blev tegnet af arkitekt L.F. Mayer og var en træbygning i to etager, med stationsforvalterbolig på første sal og stationskontor samt første- og andenklasses ventesal i stuen. Som noget nyt blev der etableret konditori i ventesalen, og det

Det eneste kendte driftsbillede af Valbys første station stammer fra 1854.

Stationen lige før nedrivningen, ca. 1895. (Org. Duurloo).

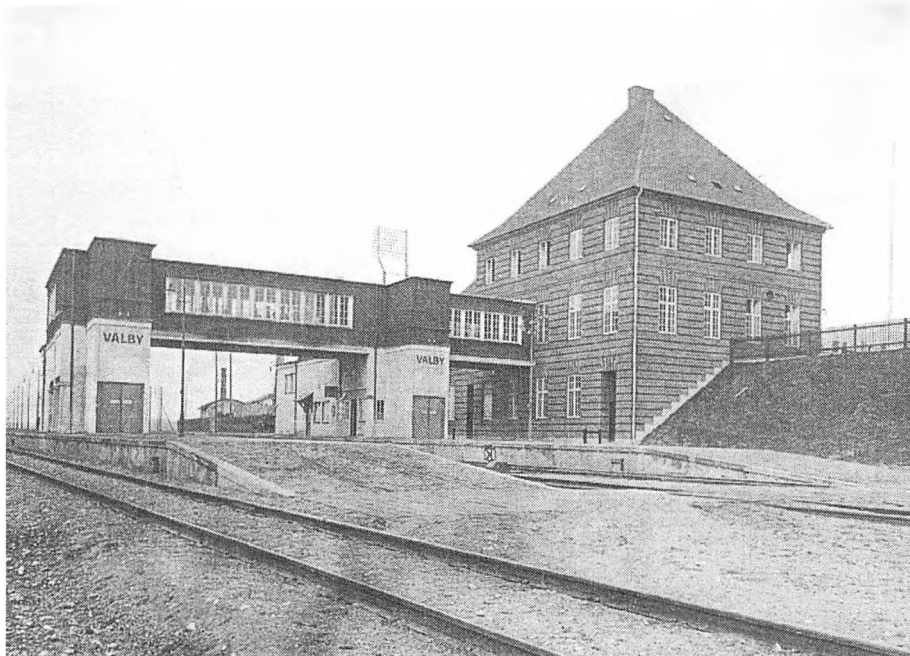
var en af de sydfra indvandrede konditorer, Josti, der i 1848 fik jernbanedirektionens tilladelse til at åbne et udsalg med forfriskninger mod selv at sørge for møbleringen. Josti havde konditoriet til 1851, hvorefter det havde skiftende bestyrere, indtil det lukkede i 1854, med kromanden i Valby som sidste lejer.

I 1851 bliver der åbnet for postekspedition på Valby station og dermed får landsbyen sit første postkontor.

I 1857 udskilles Valby-Hvidovre fra Frederiksberg, som de havde været sammenlagt med siden 1841. Grunden var den, at Frederiksberg havde udviklet sig henimod et mere bymæssigt præg, mens landsbyerne i samme periode nærmest have stået stille udviklingsmæssigt.

Efter anlæggelsen af Klampenborgbanen i 1863 drager københavnerne mod nord til Dyrehaven, Bakken og stranden, hvilket medfører, at rejserne til Valby, som i de foregående år havde været faldende, stort set ophører. Men det afgørende stød til Valbys fald som stationsby sker i 1864, da Københavns nye hovedbanegård åbner, og jernbanedriften føres over Frederiksberg og ud på Roskilde-linjen ved Vigerslev. Det gamle banelegeme København Valby ligger nu ødc hen i cirka 35 år, delvis brugt som spadseresti til og fra København, men også slagtekvæg blev drevet denne vej ind til den gamle kødby.

Samtidig med lukningen af Valby station den 14. oktober 1864, hvor det sidste tog

Valby ny station.

afgår, lukker postekspeditionen og flytter op til landsbyen, hvor Korup - ejeren af Korups Have på Valby Langgade - fører det videre. Valby var nu uden personbanegård indtil 1911, hvor man ved anlæggelsen af den nuværende hovedbanegård, den tredje, igen fører Roskildebanen over Valby. Der opføres en ny stationsbygning ved Mellemtoftevej få hundrede meter fra, hvor den gamle havde ligget.

Den gamle stationsbygning af træ fra 1847 overlevede til 1895, hvor den blev nedrevet i forbindelse med arbejdet med at føre linjen tilbage over Valby.

Efter i de mellemliggende år først at have tjent som fabrik for sukkervarefabrikant Demant blev den i 1881 overtaget af fabrikant O.S. Andersen og ingeniør Thorv. Hansen, der etablerede sig med maskinfabrikken „Dan“ med speciale i reparation af sy- og andre maskiner. Men de kunne mere end det. I de næste seks år udtog de ti patenter, og et af de mest kendte blev det fra 1882, nemlig den første bølgepapmaskine i Europa, og året efter kom patentet også til at gælde for produktet „kruset papir“, som man kaldte det - ordet bølgepap kendes først fra 1909. Fabrikken i den gamle stationsbygning, nu Gammel Jernbanevej 33, flyttede i 1895 til Skolegade, hvor den lå indtil cirka 1920.

Kilder: Vestegnen og Jernbanen gennem 150 år
Omsvøb - Colon emballage A/S 1988

Hannes

Frederiksberg-Eventyr.

Tredie Udgag.

Mel. Paa Fredag: Hete Verden kalder.

1.

Paa vor Jernbane
Kjorte jeg til Frederiksberg,
Med min Søster Ane,
Som jeg har saa kjær.
Piben hvined tredie Gang,
Hvor den hæsliig klang!
Nu vi skulde kjøre,
Bognene bevæged sig,
Siffen Støi at høre
Paa den hele Bei.

Uddrag af skillingsvise, cirka 1860

1

Paa vor Jernbane
kjørte jeg til Fredriksberg,
Med min Søster Ane,
Som jeg har saa kjær.
Piben hvined tredje Gang,
Hvor den hæsliig klang!

Nu vi skulde kjære,
Vognene bevæged sig,
Sikken Støj at høre
paa den hele Vei.

2

Snart vi Valby naaede,
Førend selv vi vidste det.
Alle Menn'sker aa! de
Vare kostbart klædt!
Men skal Frederiksberg vi naac
Maa vi til at gaa,
Dygtig hurtigt gik vi
Ind i Sønermarken da,
Ømme Blikke fik vi -
Lapse kom de fra.

3

Nu vi Slottet skued,
(Frederiksbergs, jeg mener her.)
Stedet godt mig hued,
Her vi sad os ner
Paa en Bænk, og saae os om -
Saae paa hvem der kom.
Da vi havde sadt der
Blot eet lille Øieblink,
Saa naturlig
vi af Haven gik.

Kongens Mølle

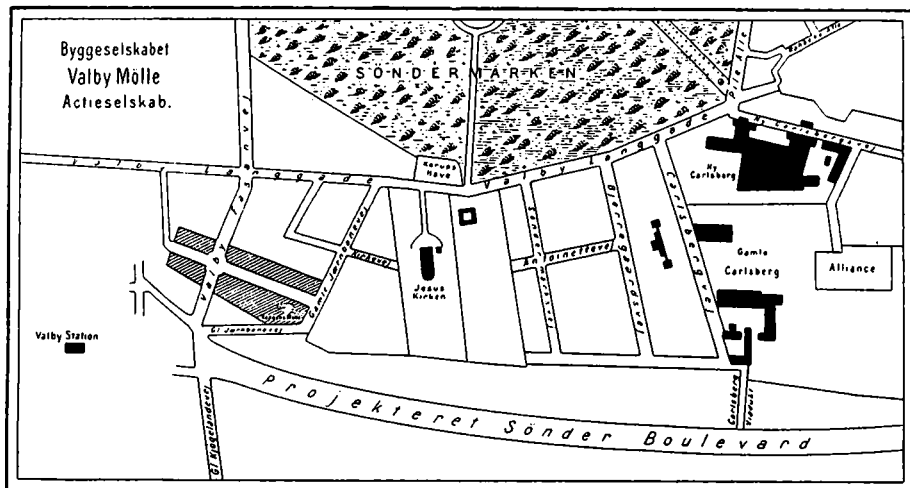
fra Ugebladet „Hver 8. Dag“, 1898

Valby mølle, set fra vest, cirka 1895-96.

Der staar den gamle Kongens Mølle! Endnu knejser den paa sin Vagtpost, drømmende om Voldenes By, hvor den havde sit Tilhold, indtil man tog og flyttede den ud i Valby. Dronningens Mølle sank i Grus og snart vil Øksen ogsaa bide i den gamle Størhed „Kongens Mølle“. Men endnu staar den der. Stig op paa dens Platform eller tag Plads bag en af dens mange Glughuller, hvorfra man skuer saa vidt omkring over Kallebodstrand og Køge Bugt. Se ud over det hyggelige Valby, som flyder med Øl og Malt, og hvis Smaahuse synes at ranke sig i Bevidstheden om, at deres Tid snart vil komme.

Nu gør Møllen ingen Nytte længer, dens Vinger har drejet sig for sidste Gang, men i Marken, som ligger udenom, er der Guld. Et Konsortium har set det glitre og glimte inde mellem Græsstubbene og besluttet at drage det frem af den rige Jordbund. Ihu-kommende det gamle Ord: „Den, der kommer først til Mølle, faar først maler“, har det

Plan over Valby med den projekterede Sønder-Boulevard og Vlby Fasanvej

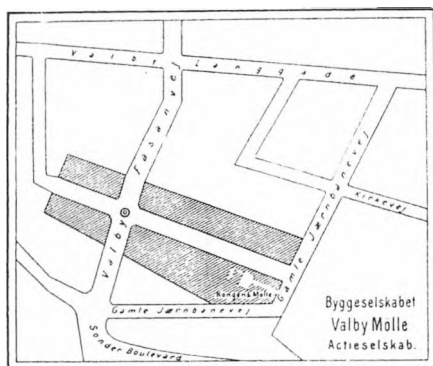
skyndt sig med at opkøbe baade Møllen og den store Grund, som hører dertil.

Dette Konsortium, som startedes under Sagfører Valdemar Nielsen og Afdelingschef Ivar Hiorts Førerskab, har i Sinde at drage ud til Valby den Del af Befolkningen, som snart ikke kan finde Tag at bygge under i Hovedstaden. Snart melder jo Byen: Alt udsolgt, og især er det Smaalejlighederne, som ikke er til at opdrive. Byens Grunde er for dyre. Mange søgte allerede udenfor dens Grænser, nogle slog sig ned paa Amager og andre forsøgte, om ikke Valby skulde være det rette Sted. Derude gjorde man sit bedste, tog imod omtrent 150 Familjer hvert af de sidste Aar, men flere og flere bankede paa og blev Gang paa Gang afvist med den Besked, at man ikke var forberedt paa at modtage dem. Stadig lyder Raabet: Bort fra Byens Skorstensluft, ud paa Marken, hvor Solen skinner! Men søger man derud, er der ikke Plads at finde.

Nu kommer da Konsortiet her med sin Møllegrund, som omspænder et langagtigt Areal paa 53,000 Kvadratalen, et højtliggende Plateau mellem Valby Langgade og gl. Jernbanevej. Her paa dette Terræn er det, man har i Sinde at rejse et nyt Kvarter. Selv vil man bebygge nogle af de 40,000 Kvadratalen, som bliver tilbage, naar man trækker fra, hvad der gaar med til Anlæg af nye Gader, og Resten vil man stykke ud til de mange Leihavere, som hurtig vil skyde op paa den grønne Mark. Ejendommene, som bygges her, skulle være i Villastil, med mindst 3 Værelser Lejligheder.

Man vil tage Tiden i Agt. Bort skal Møllen snarest muligt, og allerede har Sogneraadet studeret Udkastet til de to 30 Alen brede, træbeplantede Gader, som man agter at anlægge tværs over Møllegrunden. Alt er befundet at være saarc vel. Den ene Gade skal forbindes med Fasanvejen og videre føres ud til Sønder-Boulevard, og de skal fikses op med baade Træplantning og dekorativ Pynt.

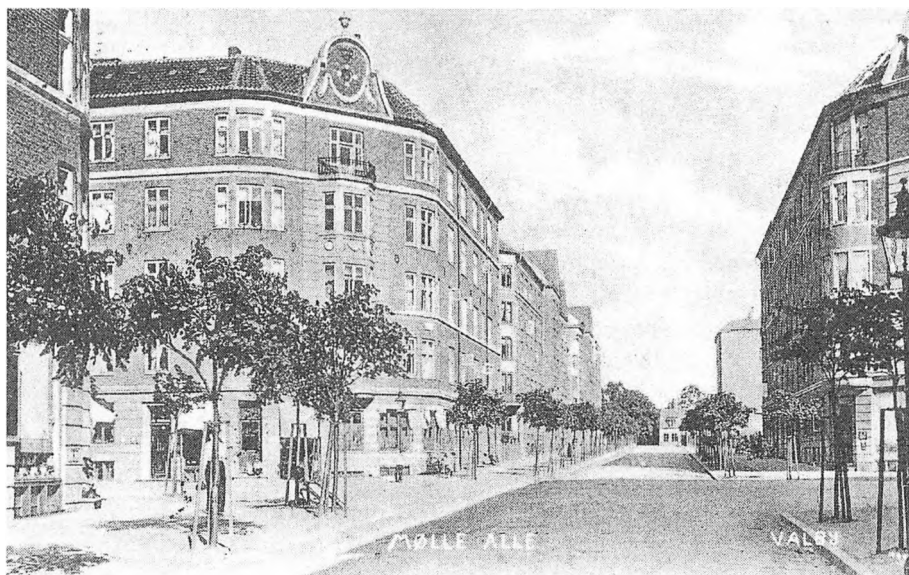
Afstanden mellem Hovedstaden og Valby skal man ikke befrygte. Fra Sønder-

Plan over Møllegrunden med de to projekterede gader.

Boulevard eller fra Tivoli er det jo kun en Sviptur, og den Sporvejslinje, som allerede findes, og som slutter tæt ved Møllegrunden, vil blive forlænget i nærmeste Fremtid. Dertil vil den elektriske Ringbane, som vi alle glæder os til, sikkert blive ført lige gennem det nye Kvarter. Og i Stedet for den gamle Jernbanestation, som længst laa øde

og forladt, vil der rejse sig en ny, som dog foreløbig kun vil faa Interesse for Godstrafikken.

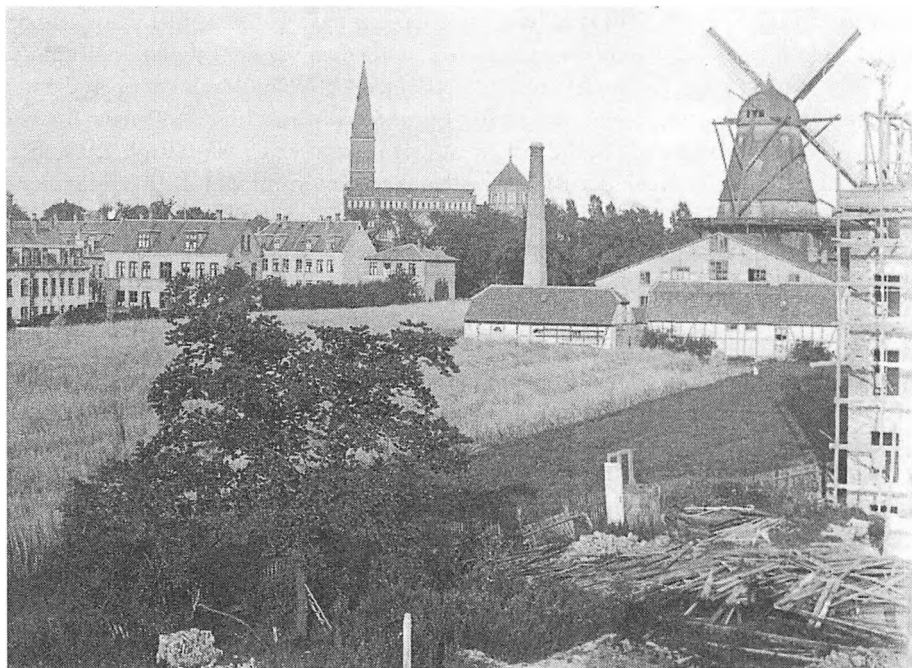

Mølle Allé-Toftegårds Allé (Postkort ca. 1905-06).

Hvem vil ikke gerne bo og bygge i Valby, naar man hører, at en Mand, som bor derude, og som forstaar sig paa det, efter omfattende Undersøgelser er kommet til det Resultat, der friskere og mere ætherren Luft, end den, man indaander dér, overhovedet ikke findes i Byens Nærhed. Og dertil har man Søndermarken lige i Nærheden, den prægtige Have med de ranke Linde-Aller.

Den Dag vil komme i en ikke fjern Fremtid, da København inddrager Valby under sit Omraade, den ligger dog Byens Hjerter nærmere end de Kommuner, den sidst drog til sig. Det gærer i Valby som i dets Øl.

Lidt om Valby Mølles historie

Mølleengen set fra Valby skole, cirka 1898. (Org. Duurloo)

Valby mølle havde en fortid på Københavns vold. Den havde siden Christian IV's tid ligget på „Schacks Bastion“ lige ved „Vester Port“, hvor nu „Helmer Hus“ og HT's sorte bygning ligger.

Det er dog ikke den samme mølle, der overlevede så længe; gentagende gange brændte den - sidste gang i 1853, og den derefter opførte mølle, der lå som en flot indgang til byen vestfra, blev allerede i 1873 revet ned og ført til Valby, hvor den blev genopført. Volden og bastionen, som den lå på, blev sløjfet i 1885, og tre år senere blev samme område genbo til den store udstilling i 1888.

I de cirka 250 år, de skiftende møller lå dér, bar de alle navnet „Store Kongens Mølle“. Men ved sin flytning til landsbyen fik den det mere beskedne navn „Valby Mølle“. Møllen blev genopført ved Gl. Jernbanevej på en stor grund, der strakte sig fra Gl. Jernbanevej over den senere Toftegårds Alle mod Lillegade. Hele grunden var et ubebygget stykke land, som lå bag det gamle landsted Valhøj, og jordstykket gik

herefter under navnet „Mølleengen“. Engen var kun delt af stien fra Toftøgården op til Valby Langgade, og det var den sti, der ved Toftteengens og Mølleengens udstykning i 1890'erne blev til den nuværende Toftegårds Allé.

Valby Mølle var ejet af fabrikant Demant, der som nævnt i artiklen om Valby station tidligere havde været dennes forpagter. Demant drev møllen med skiftende forpagtere indtil sin død omkring 1898. Møllen blev derefter udbudt til salg af boet, og et konsortium med proprietær Ostenfeld i spidsen gik ind i købet af den store grund. Købsprisen for det cirka 20.000 kvadratmeter store areal var kr. 120.000, og samme år - 1899 - videresolgte de arealet til Byggeselskabet A/S Valby Mølle for kr. 160.000. I de følgende fem-seks år blev der frasolgt grunde til forskellige bygherrer for kr. 284.000, og den nuværende Mølle Allé rejste sig efter at vejen var udlagt. Selskabet krakker i 1908, og et areal, der ikke var afhændet, blev overtaget af Detailhandlerbanken som pant.

Blandt de private bygherrer, der køber grund på Mølleengen kan nævnes murermester Buchard og S. Bang, malermester C. Bang og C. Udsen og bryggeriarbejder Møller.

Møllegrundens matr. nr. 11 er oprindeligt en del af Vingårdens jord. Gården lå indtil den store brand i 1865 oppe ved Valby Langgade ved siden af Toftegården. Efter branden blev Vingården genopbygget på den del af jorden, som lå syd for den gamle bane-grav, og stykket mellem Gl. Jernbanevej og Langgade blev solgt fra. Toftegården valgte at flytte ned til det areal, hvor Valby skole nu ligger.

I den korte periode i foråret 1899, hvor møllebygningen stod tom, blev den vederlagsfrit stillet til rådighed for N. Bang, skolebestyrer og leder af „Hjemløses Hjem“. Bang gjorde et stort arbejde for hjemløse og forsømte børn, som stod over for at blive

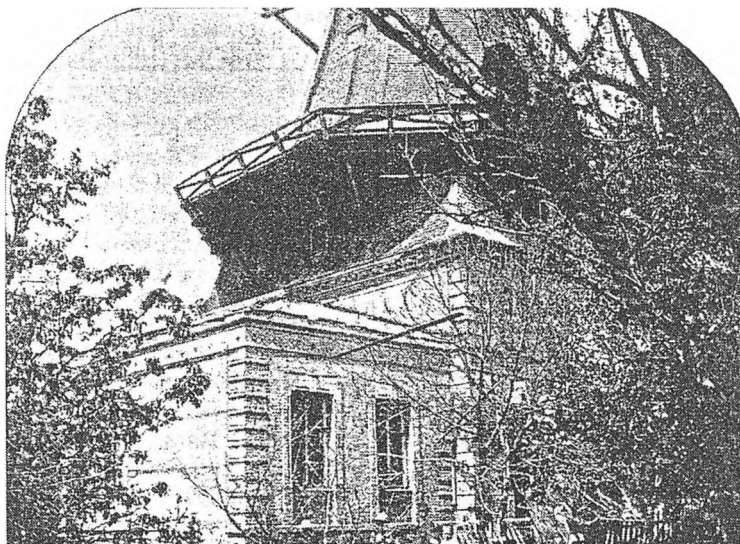
Valby

Mølle Allé

Mølle Allé under opførelse, cirka 1904, set fra Gl. Jernbanevej.

sendt tilbage til håbløse forhold eller overgivet til fattigvæsenet, fordi de offentlige stiftelser var overfyldte.

Bang beskriver selv tiden i møllen således: „Allerede nu er møllens tag og mure begyndt at falde for arbejdsmændenes hamre og økser - og måske ville de værelser i møllen, som den nuværende ejer, hr. tømremester Petersen, velvilligt har overladt mig til mine hjemløse børn, og mit samt de hjemløse børns hjem, allerede være jævnet med jorden kort efter, at dette blad kommer læserne i hænde.“ Men som Bang fortæller videre, „først når ødelæggelsen nåede de af børnene og plejemoder beboede værelser, flyttede de, i det fjerdingår, vi var der, støttede nogle af Valbys beboere hjemmet med middagsmad, da hjemmet end ikke var i besiddelse af et køkken.“

Det fraflyttede hjem.

Bladet der omtales er „Nat og Morgen“, hvorigennem Bang prøver at samle penge til sit arbejde med at skaffe et permanent børnehjem. Men da møllen endelig faldt i maj måned 1899, var det ikke lykkedes, og Bang flyttede midlertidigt børnene til „Valby Realskole“ på Valhøjvej, en bygning der tilhørte ham selv. Det blev et kort ophold - men derom en anden gang.

Hans-Otto Lindgreen

Kilder: Anker Jesper Nielsen. Københavns møller og volde, 1997
Boligkommissionen af 1918
Tidsskriftet „Nat og Morgen“, 1899
Tidsskriftet „Hver 8. Dag“, 1899
Valbybladet, 3.9. 1898

Små håndgribelige minder fra Korups Have Af Jørgen Sæmod

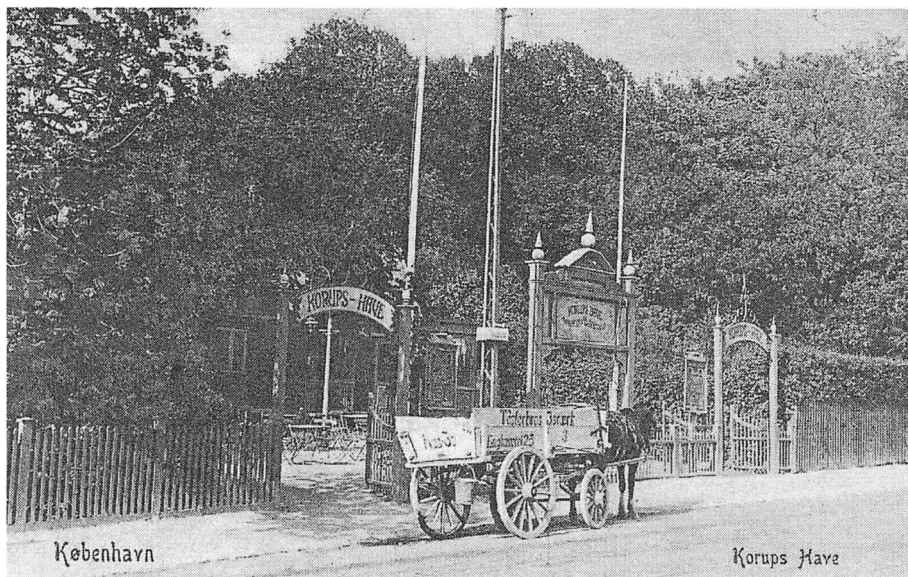
Ved Kirstinedalsvej, stundom kaldet Kristinedalsvej, lå i udkanten af Søndermarken Korups Have. Som følge af beliggenheden i en forhenværende del af Søndermarken, hørte den i virkeligheden slet ikke til Valby, men Frederiksberg, skønt indgangen altså skete fra Valby. Den var oprettet i 1856 af Jens Rasmussen Korup. Korup havde ikke selv givet stedet navn, men betegnelsen Korups Have var af folkelig art og den vandt hævd. Det var et forlystelsessted i stil med Sommerlyst og Alleenberg på Frederiksberg Allé med koncert, teater, lystspiel, skydetelt og så videre. I 1904 erhvervedes Korups Have af P. Henrichsen, der før da havde haft St. Thomas på Frederiksberg Allé. Henrichsen besad Korups Have indtil 1934.

Man kan træffe svenske femører fra Oscar II's tid, hvorpå der er indslået KORUPS HAVE. En sådan femøre er registreret første gang i generalmajor C. T. Jørgensens håndskrevne samlingsfortegnelse fra 1901 og ajourført før hans død den 28. august 1902, hvor der under nr. 355 er anført en svensk femøre med årstallet 1898. Sådanne overstemplede femører findes også fra andre tilsvarende etablissemeter, således fra den nærliggende Slotskroen og fra Fortunen i Lyngby. Dernæst fra nogle meget ydmyge hoteller i Københavns indre, fra nogle cykelhandlere, fra Svendborg bryghus, fra en vinhandler, fra „Corset-Huset“ og fra „Closet-Huset“. Indslagning på de her nævnte femører er næppe påbegyndt tidligere end 1901 eller 1902. Der findes nemlig også bevaret samme generalmajor C. T. Jørgensens samlingsfortegnelse fra 1899 og her findes ingen sådanne femører nævnt. I andre samleres efterladte arkivalier nævnes de først senere.

Desværre er der fra datidens møntsamlere ikke overleveret beretninger om, hvad meningen var med at overstemple sådanne femører. Og man slog sig til tåls med, at det måtte være en billig form for reklame. Imidlertid lod flere af de reklamerende sig ikke en gang finde i datidens vejvisere. Og hvad er en reklame med ordet Closet-Huset værd, hvis man ikke ved, hvor det findes?

Jeg kom derfor for år tilbage på den tanke, at det ikke var reklame, men at disse femører havde haft en særlig brugsværdi. Problemet var blot at finde en fællesnævner for udskænkingssteder, småhoteller, cykelhandlere, et bryggeri, en vinhandler samt „Corset-huset“ og „Closet-Huset“, der ikke lod sig finde i hverken vejviser eller telefonbog.

Hvor lå Closethuset? Jamen, der er da et closethus på hvert eneste udskænkingssted! Hvad så med Corsethuset? Det har såmænd blot været en betegnelse for dem, der ikke kunne få det halvfrække ord closethuset over deres læber ... Bryggeriet og vinhandleren? Elementært. De ville da gerne betale lidt omkostninger, for at få navnet

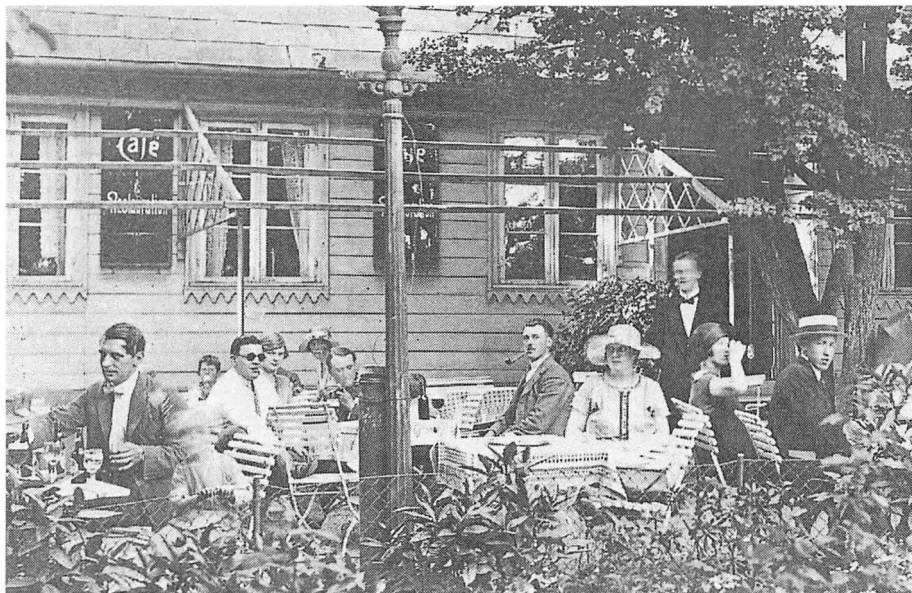

Korups Have. (Postkort cirka 1912-15).

nævnt, så folk måske købte produkterne. Jamen, hvad så med cykelsmedene? Cykelsmede i datiden var en slags altnulig-mekanikere. De har simpelthen konstrueret nogle simple dørlåseanordninger, hvor der skulle indkastes en femøre, for at kunne åbne døren til closethuset. Gætværk? Måske. Men en af cykelsmedene eksisterer endnu på Frederiksberg, navnet er B. Ketner. Jeg opsøgte firmaet og spurgte, om man havde kendskab til, om firmaet i tidernes morgen havde beskæftiget sig med andet end cykler. Ja, lød svaret, der var noget med nogle låse. Og så fortalte man mig, at et ældre menneske for jeg ved ikke hvor mange år siden, havde fortalt den nuværende indehaver af firmaet, at den pågældende som hjemmearbejde havde monteret låse for den gamle cykelsmed. Det vil sige, at hvis den der skulle have opsat en closetdørautomat ikke gav udtryk for andet ønske, blev det fabrikantens navn, der blev sat på mønten. Købende gæster fik mønten gratis udleveret af kelneren, mens folk udefra måtte finde en normal mønt fra deres egen lomme.

Der er registreret følgende årstal af svenske femører overstemplet KORUPS HAVE: 1875, 1876, 1881, 1882, 1885, 1886, 1887, 1888, 1889, 1891, 1892, 1895, 1896 og 1998.

Fra P. Henrichsens tid i St. Thomas kendes nogle værdimærker af kobber. De vides fremstillet af firmaet L. Chr. Lauer i Nürnberg. Sådanne værdimærker eller poletter findes normalt med værdier helt fra 1 øre og op til 10 kroner og de blev i reglen benyttet af kelnerne som afregning ved buffetten. Det var før end bonbøger og kasseapparater havde holdt deres indtog. Blandt samlere kaldes de tjenertegn eller kelnertegn. Imidlertid kendes P. Henrichsens værdimærke, som jævnlige fremkommer, kun med

Korups Have. (Postkort cirka 1912).

værdien 5 øre. Det bør derfor antages at have haft en anden funktion og som følge af, at udsænkningen foregik udendørs – i stil med de endnu eksisterende små haver i Pile Allé, har det nok været udleveret gæsterne som et flaskepantmærke. Systemet med flaskepantmærker må han have videreført i Korups Have, idet der her kendes hele to forskellige stykker. Det ene er et simpelt stykke kobber eller messing indslået KORUPS-HAVE. | P. H. stykket, som er et unikum er rektangulært med øverste højre hjørne fjernet. Det har størrelsen 34 x 25 mm.

Det andet er ligesom det fra St. Thomas fremstillet hos L. Chr. Lauer i Nürnberg. De anvendte prægestempler antyder, at fremstillingen først kan være sket mellem 1913 og 1915. På forsiden er præget: VÆRDI-MÆRKE | 5 | ... og på bagsiden blot et stort femtal. Dernæst er forreden på forsiden indslået KORUPS-HAVE | P. H. Det er ligeledes af kobber og har diameteren 28,7 mm.

Valby i Indien

Af Jørgen Sømod

Mennesker med særligt indblik i Valbys historie vil vide, at i nogle gamle huse omkring Annexstræde var der tradition for, at her boede nogle søfolk. Hvornår denne tradition opstod, er der ingen der ved. Den fortaber sig i fortidens mørke.

At det måske har forholdt sig således allerede i Christians IV's dage, skal vi helt til Indien, for at erfare mere om.

Blandt Christian IV's mange påfund var også drømmen om at drive en verdensomspændende handel. Således sendte han i 1618 rigsadmiral Ove Gjedde afsted mod det fjerne Indien. En sørejse dertil tog syd om Afrika det meste af et års tid. Resultatet fremkom, da der efter aftale med rajaen af Tanjore i 1620 oprettedes en koloni i Trankebar, som indtil 1845 var under dansk overhøjhed. Koloni og koloni? Det er som meget sagt. Det var ikke noget med enorme landområder, hvortil millioner af indfødte blev gjort til den danske konges undersåtter. Det var en handelsplads, et område på størrelse med en mindre dansk provinskøbstad, hvor der byggedes et fort, der fik navnet Dansborg eller Danisborg og dertil et antal småhuse. Sidenhen en kirke og en kirkegård.

Skibene, der anløb Trankebar, både de der kom helt fra Danmark, såvel de der blot sejlede i de asiatiske farvande, var ofte opkaldt efter danske områder og byer. I flæng skal nævnes Aalborg, Amager, Bohus, Christianshavn, Køge, Læssø, Sjælland, Skagen, Stege, Sundby og Valby. Hvorfor skibene fik sådanne navne, vides ikke, men den mest naturlige forklaring turde være, at de fik navnene efter skibsførerens eller en anden betydningsfuld persons hjemsted.

Et fartøj, kaldet en jagt, der i 1638 anløb fra Ceylon, blev af den danske guvernør Pessart i Masulipatam købt for 1.500 pagoder, hvorefter det navngaves Valdebye. I 1644 var det på kapertogt i Den bengalske Bugt. Det vides endnu i 1647 i brug, men i 1652 nævnes det ikke. Om det er blevet solgt, forlist, kapret eller ophugget er uvist, men sikkert turde det være, at skibet ikke sendtes mod europæiske havne.

Lige så mærkværdigt, som at skibene ofte fik danske stednavne, er det, at mønter fra Trankebar i Christian IV's tid og i begyndelsen af Frederik III's regering i deres indskrifter ofte blev forsynet med de tilsvarede skibsnavne. Det har i tidens løb været gisnet en del derover, men nogen endelig og tilfredsstillende forklaring derpå er ikke fremkommet.

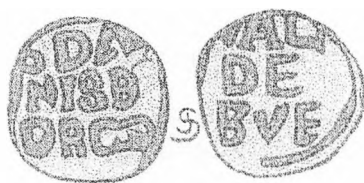
Mønterne fra Trankebar var helt og holdent meget primitivt udført. Alle de fra

Christian IV og de fleste af de fra Frederik III var blot præget i bly og fremstod mest af alt som efterligninger af samtidens gængse indiske mønter. De virker nærmest klumpagtige. Dertil er de meget små. Man skulle snarest antage, at det er små metal-kugler, der er blevet forsynet med et præg, for at kunne fungere som mønt.

En trankebarmønt fra Christians IV med indskifterne Valdebye eller måske rette-re Valdebve og Danisborg danner ingen undtagelse. Dens diameter er under 13 mm. Præget holder sig ikke indenfor møntblankettens størrelse. Bogstaverne står skævt. De hopper og danser. Det har voldt stempelskæreren betydelige problemer at grave bogstavet G i Danisborg. Det er også et svært bogstav at skrive. Også rundingerne i bogstavet B har givet vanskeligheder. Derimod synes bogstav E lettere at grave. Et prægestempel skal selvsagt graves spejlvendt. Selv det at skrive spejlvendt kan for mange være vanskeligt. Første gang jeg selv prøvede det, genkendte jeg ved læsning-en i et spejl min egen håndskrift som syvårig.

Mønten med Valdebye gjaldt for 1 kas. 80 kas blev normalt regnet til 1 fano og på et senere tidspunkt vides det, at 18 fanoer svarede til en dansk speciedaler. En kas var således et yderst ringe beløb, men købekraften i Indien var til gengæld mange gange større.

En anden mønt fra Trankebar anses også for at have relation til Valby. Imidlertid findes på denne mønt ikke hele bynavnet så flot anført, blot forkortelsen W:B, men til gengæld årstallet 1647. Den er givet fald vekselvise anvendt af enkelt-V og dobbelt-W er ingen hindring i argumentationen for møntens henførsel. Bestemte stavemåder hørte ikke datiden til.

Størrelse 2:1

Indholdsfortegnelse:

Erindringer fra Valby Politistation <i>Ved Eigil V. Knudsen og Palle Bruus Jensen</i>	Side 3
Hansstedgård i Vigerslev – og en tro tjenestekarl <i>Af Valentin Nielsen</i>	Side 6
Robert Storm Petersen (1882-1949) – fødslen i Valby og barndommen i Vigerslev <i>Af Valentin Nielsen</i>	Side 8
Blodigt slagsmål på Valby Bakke – „Gazetten“, lørdag den 6. april 1889 <i>Af Hans-Otto Lindgreen</i>	Side 15
Historien om Valbys første jernbanestation <i>Af Kjeld W. Jeppesen</i>	Side 17
Kongens Mølle <i>fra Ugebladet „Hver 8. Dag“, 1898</i>	Side 22
Lidt om Valby Mølles historie <i>Af Hans-Otto Lindgreen</i>	Side 25
Små håndgribelige minder fra Korups Have <i>Af Jørgen Sømod</i>	Side 28
Valby i Indien <i>Af Jørgen Sømod</i>	Side 31